

ΑΝΤΩΝΙΟΥ Φ. ΚΑΝΑΚΗ, **Σύμμεικτα**, α') 'Αριστοτέλους Ὑμνος εἰς ἀρετήν, β') 'Οβιδίου Ἐπιστολαὶ ἠρωίδων, Ἐπιστολὴ ἑνδεκάτῃ «Ἡ Κανάκη πρὸς τὸν Μακαρέα», γ') Λουκιανοῦ Ἱστορία ἀληθῆς (Ταξίδιον εἰς τὴν σελήνην) βιβλία α' καὶ β', δ') Θεοκρίτου Σύριγξ (Τεχνοπαίγιον) : Κείμενον, μετάφρασις, σχόλια. Ἐν Σύρῳ 1970. Σχ. 8 σελ. 142.

Ὁ γνωστὸς παλαιὸς φιλόλογος Ἀντώνιος Κανάκης, ὁ ἐκδώσας ἤδη πέντε βιβλία κλασσικῶν καὶ μετακλασσικῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων, συνοδεύων πάντοτε τὰ κείμενα μὲ λαμπρὰν μετάφρασιν εἰς πεζὸν καὶ ἔμμετρον λόγον καὶ μὲ σχόλια καὶ πλούσια ὑπομνήματα, προσφέρει εἰς τὸ κοινὸν διὰ τοῦ παρόντος ἔργου του δείγματα τεσσάρων ἔτι ἐξαιρέτων λογοτεχνῶν τῆς ἀρχαιότητος.

Τὰ παρουσιάζει καὶ αὐτὰ μὲ τὴν γνωστὴν ἐπιστημονικὴν ἀρτιότητα ἐρμηνείας καὶ ὑπομνηματισμοῦ καὶ μὲ τὴν χάριν τῆς τε μεταφραστικῆς εἰς πεζὸν λόγον καὶ τῆς στιχουργικῆς δεινότητός του.

Τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ βιβλίου του ἀναφέρεται εἰς τὸν ὑπέροχον Ὑμνον εἰς ἀρετὴν τοῦ Ἀριστοτέλους. Ἡ εἰσαγωγὴ καὶ τὰ σχόλια καθιστοῦν τὸν ὕμνον νοητὸν κατὰ πάντα, ἡ δὲ μετάφρασις εἰς πεζὸν καὶ εἰς στίχους τοῦ συγγραφέως μὲ παράλληλον παράθεσιν τῆς παλαιότερας μεταφράσεως τοῦ Ἡλ. Βουτιερίδη ἐπιτείνουν τὴν αἰσθητικὴν ἀπόλαυσιν τοῦ ἔργου.

Τὸ δεῦτερον τμήμα διὰ τῆς εἰσαγωγῆς του εἰς τὸν βίον τοῦ Ὀβιδίου καὶ εἰς τὰς διαφόρους «ἐπιστολάς τῶν ἠρωίδων» κατατοπίζει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆν ἐπιστολῆς τῆς Κανάκης πρὸς τὸν Μακαρέα, ὥστε καὶ ὁ μετρίως λατινομαθὴς ἀναγνώστης νὰ χαρῆ τὴν ποίησιν τοῦ Λατίνου ποιητοῦ μὲ τὴν ἀντιπαράθεσιν τῆς κατὰ λέξιν μεταφράσεως πρὸς τοὺς δεκαπεντασυλλάβους στίχους τοῦ συγγραφέως.

Τὸ τρίτον τμήμα, ὅπερ καὶ τὸ ἐκτενέστερον, καταλαμβάνον 100 σελίδας, ἀναφέρεται εἰς τοὺς δύο πρώτους λόγους τῆς «Ἀληθοῦς Ἱστορίας» τοῦ χαριεστάτου Λουκιανοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο ἀνήκει ἐπὶ μέρους εἰς τὰ σήμερον λεγόμενα ἔργα ἐπιστημονικῆς φαντασίας, περιγράφον ταξίδιον εἰς τὴν Σελήνην καὶ τὸν οὐρανόν. Ἐπὶ μέρους ὁμοῦ περιγράφει φανταστικῶς τὸν βίον τῶν νεκρῶν εἰς τὰς νήσους τῶν μακάρων καὶ τὸν Τάρταρον, ἐν εἴδει εἰρωνείας πρὸς τὰ ὑπὸ διαφόρων παλαιότερων του συγγραφέων ἀναφερόμενα μυθώδη καὶ παράδοξα περιστατικά. Τὸ κείμενον διασαφεῖται ὄχι μόνον μὲ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ τὴν εὐνόητον μετάφρασιν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ πλούσιον ὑπόμνημα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπεξηγοῦνται πάντα τὰ ἱστορικά, μυθολογικά, γεωγραφικά καὶ τὰ ἄλλα πραγματολογικά στοιχεῖα τοῦ κειμένου.

Τὸ τέταρτον τμήμα ἀναφέρεται εἰς τὴν Σύριγγα τοῦ Θεοκρίτου, τὸ λογοπαικτικὸν καὶ ἀστεῖον ποίημα μὲ τοὺς συλλαβικῶς ἀνίσους καὶ προοδευτικῶς σμικρνομένους κατ' ἕκτασιν 20 στίχους, ὧν ὁ πρῶτος ἐξάμετρος δακτυλικὸς ἀκατάληκτος καὶ ὁ τελευταῖος δίμετρος δακτυλικὸς καταληκτικὸς. Ἡ γραπτὴ διάταξις τῶν στίχων δίδει τὴν παράστασιν τοῦ σχήματος μιᾶς μουσικῆς σύριγγος, δὲν ἀποκλείεται δὲ οἱ στίχοι νὰ ἦσαν ἐπιγεγραμμένοι ἐπὶ τῶν ἰσαρίθμων ἀνίσων αὐλῶν μιᾶς σύριγγος ἀναθεθεμιμένης εἰς τὸν θεὸν Πᾶνα. Τὸ στρυφνόν, γρι-

φῶδες καὶ ὑπαινικτικὸν στιχοῦργημα, ἐνθυμίζον τὴν σύγχρονον μοντέρναν ποιήσιν, ἔγραψε πιθανῶς παίζων ὁ Θεόκριτος, ἕνα σατιρίση—ὡς καὶ ὁ Λουκιανὸς μὲ τὴν ἀληθῆ ἱστορίαν του—τὸ σκοτεινὸν καὶ σιβυλικὸν λεκτικὸν ὀρισμένων συγχρόνων του ποιητῶν. Τοὺς στίχους τοῦ ποιήματος, ἀκαταλήπτους ἐκ πρώτης ὄψεως καὶ ἀπαιτοῦντας πρὸς κατανόησιν τὴν γνῶσιν ὄλης τῆς ἀρχαίας μυθολογίας, κατορθώνει νὰ καταστήσῃ νοητοὺς ὁ Κανάκης μὲ σαφεστάτην ἀνάλυσιν καὶ γλαφυράν ποιητικὴν ἀπόδοσιν.

Δὲν ἀποτελεῖ ὑπερβολὴν, ἂν εἶπῃ τις ὅτι ὁ συγγραφεὺς προσφέρει μὲ τὴν πολύμοχθον πυκνῆς ἐπιστημοσύνης καὶ ὑψηλῆς ποιότητος ἐργασίαν του εὐεργεσίαν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος, καθιστῶν προσιτὰ εἰς τὸ διψῶν μάθησιν ἀναγνωστικὸν κοινὸν τῆς Χώρας ἀριστουργήματα τῆς προγονικῆς μας λογοτεχνικῆς παραγωγῆς. Ἔργον εὐχῆς θὰ ἦτο τὸ Κράτος νὰ ἐνισχύσῃ τὴν προσπάθειαν τοῦ συγγραφέως διττῶς : τὸ μὲν διὰ τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καὶ Ὑπηρεσιῶν του νὰ προμηθευθῇ ἀριθμὸν σωμάτων πρὸς διανομὴν εἰς τὰς βιβλιοθήκας τῆς Χώρας, τὸ δὲ διὰ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν νὰ ἀμείψῃ ἠθικῶς τὴν προσπάθειαν, καταβαλλομένην τόσον ἐπιτυχῶς, ἀφιλοκερδῶς καὶ ἀθορύβως καὶ μάλιστα ἐν ἐπαρχίᾳ, ὅπου τὰ βοηθητικὰ μέσα συγγραφῆς σπανίζουσιν.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

*
* *

SINESIO DI CIRENE, **Inni. Prefazione, traduzione e note di Antonio Dell' Era.** [Εἰς τὴν σειρὰν *Classici Latini e Greci* ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Scvola Mariotti]. Roma, Tumminelli Editore - Città Universitaria, 1968, σελ. 233.

Μετὰ πολυετεῖς ἐρεῦνας καὶ ἀλλεπαλλήλους δημοσιεύσεις ὁ νέος φιλόλογος Antonio Dell' Era, μαθητῆς τοῦ καθηγητοῦ τῆς Κλασικῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ρώμης Scvola Mariotti, ἔδωκεν εἰς τὸ φῶς νέαν κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν Ὑμνων τοῦ Συνεσίου τοῦ Κυρηναίου.

Ἐν τῷ προλόγῳ (σελ. 1—24) ἐρευνῶνται βασικὰ διὰ τὴν κριτικὴν ἔκδοσιν τῶν ὕμνων προβλήματα, ἧτοι ἡ χειρόγραφος παράδοσις, τὰ μέτρα καὶ αἱ προγενέστεραι ἐκδόσεις.

Ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν *I Codici* (σελ. 3—15) ἐξετάζονται τὰ χειρόγραφα. Ὁ ἐπιμελητῆς τῆς ἐκδόσεως γνωρίζει δέκα καὶ ἑπτὰ χειρόγραφα ἕσα καὶ ὁ προγενέστερος ἐκδότης Νικόλαος Terzaghi. Τὰ χειρόγραφα διακρίνονται εἰς δύο οἰκογενείας, τὴν α (7 κώδικες) καὶ τὴν β (10 κώδικες). Ὁ ἐκδότης θεωρεῖ τὴν β καλυτέραν, τὴν δὲ α ἀπλοῦν κλάδον τῆς β. Τῆς μὲν β ἀρχαιότερος κῶδιξ εἶναι ὁ Scorialensis 10. 1, 13 τοῦ Π' αἰ., τῆς δὲ α ὁ Monacensis 476, τοῦ Π'—ΙΔ' αἰ. Ὅλοι οἱ κώδικες τῆς οἰκογενείας α παρέχουν τὸν ὕμνον Γ', ἧτοι τὸ ποίημα τοῦ Γεωργίου ἀλιτροῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς ομάδος β τοῦτον παρέχει μόνον ὁ κῶδιξ Mona-